

Ա. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՄԵՆ

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆՔ - ԲԵՄԱԿԱՆՔ

- - -

● Կիր. 1 Մայիս.— Կարմիր կիրակի: Ա. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիք, Ա. Լուսաւորիչ եկեղեցին մէջ: Ժամարարի էր Հոգ: Տ. Արքէն Արդ. Ալվագեան:

● Կիր. 8 Մայիս.— Տօն նրեւման Ս. Խաչի: Ա. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Աւագ Սիհանին վրայ: Ժամարարի էր Հոգ: Տ. Խափերէ Վրդ. Տամրիան: Քարողեց Գերձ. Տ. Խորարի Խուզ Գոգարեան, ծանրախալով քրիստոնէան կրօնի և մարդկային առաքինութիւններին բարեգործութեան, ներդաշտութեան, ինալպահութեան և խօսարաւութեան վրայ: Անդրադանալով օրուան տօնին՝ ժամանակի ըրաւ Ս. Խոչը իրեն ուղեցոյց քրիստոնէանին հանեկու համար օրութեան և Աստուծոյ: Առաւտեան ժամերգութեանէն ետք, ըստ սովորութեան, կարգացուեցաւ Ս. Կիրերէ Ա. Երուսաղէմի Հայրապետին Ս. Խաչի երեւան առիթով ու Կոստանդ Կայսր յղած Թուղթին Թարգմանութիւնը, Առաջ Խորանին վրայ կը անեսուէք վաս հանքեցերով զարգարուն Ս. Խաչի նշանը: Ա. Պատարագէն և քարոզին մաս մը ճայնասփուռեցաւ ներւածէմի նոտիկարանին:

● Կիր. 15 Մայիս.— Ա. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիք, Ա. Լուսաւորիչ եկեղեցին մէջ: Ժամարարի էր Արք. Տ. Կարապետ Քնչ. Անդրէսաւոն:

● Դւ. 18 Մայիս.— Վաղոտան Համբարձման տօնին առթիւ, հետոք ետք ժամը 7-ին, Գերձ. Տ. Եղայար Եպիսկոպոսի գլուխութեամբ Միարան Հայրիք ինքանարթերով բարձրացան Զիթնեաց լիռ, ուր Համբարձման սրբավայրին մէջ կառուցուած մէջ վրանամատարան տակ պաշտուեցան երեկոյեան Ժամերգութիւնն և Համբարձման Նախատօնակց: Գիշերակիրքն կատարուեցան եկեղեցէին և Հայնան կարգեր, և ապա՝ պէտքային ու առաւտեան ժամերգութիւններ, նախագահութեամբ Հոգ: Տ. Կիրը Վրդ. Գարեգինանի: Արարուցաթիւնները առաջանաւ առաջ 10-ին:

● Եր. 19 Մայիս.— ՀԱՄԱՐՁԱՌՈՒՄՆ ՏԵԱՄՆ ՄԵՐՈՈ (Ա.ինալ): Առաւտեան ժամը 7-ին, Գերձ. Տ. Սուրէն Արքեպոս. Քէմէւանեանի գլուխութեամբ, Միարանութիւնը ինքանարթերով բարձրացաւ Զիթնեաց լիռ, և Հերաշափառով մուտք գործեց Համբարձման սրբատեղին, ուր մէր վրանամատարան տակ եպիսկոպոսակն խոյր ի գլուխ պատարացեց և Քրիստոսի Համբարձման մասին գործոց կողմէ Տարբեան Վարդի կամաց կամաց Վրդ. Գարեգին Վրդ. Գարեգինին Արքէն Ս. Սուրէն Արքեպիսկոպոսի համապատասխան Մարտիրոսը՝ Մայր Աթոռոյ փախադրութեան տարբարձիք իւստակէն առթիւ, իսկ Ս. Պատարագէն ետք ուրագային առջեւ կատարուեցաւ Անդրաստան:

— Կնորէ ետք եւս Մայր Տաճարին մէջ կոտարաւուն Անդրաստան: Համդիսապետն էր Գերձ. Տ. Նորայր Եպիսկոպոս:

● Եր. 21 Մայիս.— Ա. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարին Ս. Համբարձման վերամատարան մէջ: Ժամբարարին էր Հոգ: Տ. Վաչէ Վրդ. Ինչանտուան:

— Բ. Մաղկապարդի նոխատօնակը պաշտուեցաւ Ս. Հըմանակապետաց եկեղեցին մէջ: Համդիսապետն էր Գերձ. Տ. Սուրէն Արքեպիսկոպոս Քէմէւանեան:

● Կիր. 22 Մայիս.— Երկրորդ Մաղկապարդ: Առաւտեան ժամերգութիւնը պաշտուեցաւ և Ս. Հըմանակապետուաց եկեղեցին մէջ: Համբարձման ժամերգութիւնը Տրդ. Եղիան Գարգանակի: Տրդ. Յարութիք Միարանի Տրդ. Եղիան Մանուէլ Արքայա Աղյոյեան:

● Ուր. 27 Մայիս.— Երեկոյեան ժամերգութիւնն ենք Ս. Յարութիք Մայր Տաճարին մէջ Ամէն. Պատարագը Ս. Տայըրը կիսասարկաւագութեան տատիքն նշուհց Ս. Աթոռոյ Ընծայարանի լորս ուրարակիրներուն: Տրդ. Եղիան Գարգանակի, Տրդ. Յարութիք Միարանի, Տրդ. Յարութիք Միարանի, Տրդ. Յարութիք Անդրէսաւոն:

● Եր. 28 Մայիս.— Այսօրուան Ս. Պատարագը, որ կը մատուցէր Մայրավանեի Ս. Առաքելոց վերամատարան մէջ, մատուցուեցաւ ի Ս. Գիլագէր, սրբավագակն մնուազութեան պատճառուած ժամարարին էր Հոգ: Տ. Տաթէ Վրդ. Հարիսկնի: Ամէն: Պատարագը Ս. Հայրը, Ս. Գիլագէրի ժամարան այցեւ կատարեց սրբավագակն մնուազութեամբ:

— Հոգեպալատան մէծաւանդէն նախատօնակն ի Ս. Յակոբը, Նախապատեց Ամէն. Պատարագը Ս.

ՀԱՅՐԸ: Ապա կատարուեցաւ քահանայական կողման արարողութիւն։

— Իրիկառաջեմին, Մայր Տաճարին մէջ գոշտուեցան ընկեցչէին և Հայման կարգեր։ Հանդիսադին էր Գերզ։ Տ. Նորայր Եպիսկոպոս։

❶ Կիր. 29 Մայիս։— ՀՈԴԵԳԱԼՈՒՍ (Պատեհանուն) եւ բարեկենթամբ նեխալման պահոց։ Օրուան Հանդիսաւոր Ս. Գատարակը Մայր Տաճարի Առաջ Անդամին վրայ ժամույց Ամեն։ Գատրիարք Ս. Հայրը եւ կատարեց քահանայական ձեռադրութեաւ Շնայարանին ըշխանաւորտ Խաչիկ Արդ։ Երեցեանի եւ Յարութիւն Արդ։ Թօփալեանի, վերակոչելով զանոնք Տ. Պարէս եւ Տ. Զարէն Արդեալ։

— Կէսօրէ Ետք, Մայր Տաճարին մէջ կատարուեցաւ Ալենդաստուն։ Հանդիսապետն էր Գերզ։ Տ. Նորայր Եպիսկոպոս։ Խակ Երեկոյեան ժամերգութեան աւարտին, Ամեն։ Գատրիարք Ս. Հայրը կատարեց հորինաներուն վեղորի տուուչութեան կարգ։

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆՔ

❷ Բլ. 2 Մայիս։— Հոգ։ Տ. Վահան Վրդ. Թօփալեանի տեղ Հոգ։ Տ. Արշէն Արդ. Արվագեան նրանեակուեցաւ Տեսուչ Ս. Աստուածածնայ Տաճարի։

❸ Եր. 7 Մայիս։— Կէսօրէ Ետք ժամը 4-ին, Գերզ։ Տ. Սուրէն Արքեպիսկոպոս Քէմւածեան, ըն-

կերակցութեամբ Միարան Հայրերու, բացումը կատարեց Ս. Թարգմանչաց Վարժարանի Տարեկան Պաշտրին։

❹ Դւ. 24 Մայիս։— Յորդանանեան Բանակի Օրական առիթով, Արեմետեան Յորդանանի Ջինուորական Ծնկ։ Համահանաւորի Հոռաէրով, Բամ-ի բանակամիջին մէջ կատարուած զինուորական տողահզբին Ներկայ գտնուեցան Հոգ։ Տ. Ներսէն Վրդ. Բազում-եան եւ Հոգ։ Տ. Տաթէն Վրդ. Զարիպեան։

— Նոյն Երեկոյ, Հոգ։ Տ. Ներսէն եւ Տ. Վաչէ Վարդապետներ Ներկայ գտնուեցան, նոյն առիթով, Թուպէկպէյի ճամբաւն վրայ կատարուած ուղման-փոքրին։

❺ Դւ. 25 Մայիս։— Յորդանանի Անկախութեան Քանանեակին առիթով, Ն. Վ. Հիւսէյի Թագաւորի կողմէ Մուրիէյսէ, Նարումուք գետի վրայ յին-էլիք ամբարտակի Հիմնագարք զետողման Հանդիսութեանց Գատրիարքարանին կողմէ Ներկայ գտնուեցաւ Հոգ։ Տ. Ներսէն Վրդ. Բազում-եան, ընկերակցութեամբ Հոգ։ Տ. Վահան Վրդ. Թօփալեան։

— Հոգ։ Հայրերը Ներկայ եղան նաև նոյն օրը, նոյն աեղջ Ն. Վ. Վաշչապետին կողմէ արուած ճաշկերոյթին։

❻ Եր. 28 Մայիս։— Երեկոյեան, Գատրիարքարանին մէջ ընթրիք տրուեցաւ Փարիզէն եւ Աթէնքէն Երուսալէմ ժամանակ Ա. Յարութեան Նորոգութեանց Հակող Երեք յարանաւութեանց ճարտարապետներուն ի պատճ. Ճարտարապետները, որոնք 24 Մայիսին ժամանակ էին Ս. Քաղաք, մէկնեցան Կիրակի, 29 Մայիսին։

ԱՐՏԱՍԱՆԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՑ

Նորաք, 4 Յունի 1966, Երեկոյեան ժամը 7-ին Ժամանակաւորաց Վարժարանի եւ Հնադյայական լաւարանին մէջ տեղի ունեցաւ արտասանութեան մրցուն մը, որուն կը մասնակցէին ժամանակուած ասելու Մրցունի պարտադիր երրուածն էր նեիշի Արք. Եղո. Գուրեանի ժամակը զեխցիկ ստեղծագործութիւնը, խակ մասնակցուներ պատ էին ուրիշ պրեւէ ամեցան թիւրի մը ընթուրեան մէջ։

Դասական կամաց անդամներն էին Գերեզմանին Փոխ-Տնօսուչ Հոգ։ Տ. Տաթէն Վրդ. Զարիպեան, ըմբանանի Խելիկ Օթմ. Տ. Գատրիզանեան, եւ ուսուցչին Խորիք Օթմ. Գ. Լիկէնան, Ա. Քալայջեան եւ Մ. Քէուէնան։

Արտասանական մրցանէն նոյն դատական

մարմնները կարծիմներու փոխանակութիւն ունեցան Տեսչարանին մէջ, եւ ապա լարան վերադարձն, ուր, ապակերտութեան յայտնեցաւ մըրցանէն արդիւթիւն։

Ապահն հանդիսացաւ Գ. Գատարանի սան Գ. Քիլէկիսան, Երկրորդ՝ Գ. Գատարանէն Սիրոյ Քէլշեան, եւ Երրորդ՝ Գ. Կարգէն Վարդան Տէր Մովսէսէնան։

Նոյն առիթով յայտարարուեցաւ նաև գծագրութեան մրցանէն արդիւթիւն, ըստ որուն առաջն կը հանդիսանար Գ. Գատարանէն Գօրգ Մանեկան, Երկրորդ՝ Գ. Գատարանէն Վարդան Տատուրեան, Երրորդ՝ Բ. Գատարանէն Հրաչ Գէյլէրեան։

ՔԱՀԱՆԱՑԱԿԱՆ ԶԵՐՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Կիրակի, 29 Մայիս, Հոգեգալստեան տօնին, Ամեն. Պատրիարք Ս. Հայրը հանդիսաւորապէս պատարագեց Ս. Յակոբինաց Մայր Տաճարի Աւագ Մեղանին վրայ և կուսակրծ քանանայ ձեռնադրեց Ս. Աթոռոյս Ժամանգաւորաց Ընծայարանի բանեխն երկու բնացաւարտներ՝ Բարչ. Խաչիկ Սրբ. Երշեանն ու Յարութիւն Սրբ. Թօփալեան:

Եարաթ, 28 Մայիս, Հոգեգալստեան մեծաւանդէս Խախատոնակէն ետք, կառարւցաւ քահանայական կոչման արտադրութարողականութիւնը: Բնայեաները, Միարանութեան եւ ժողովուրդի հետաքրքիր եւ յուզուած նայուածքին բնդմէջէն ծնրագնաց յառաջացան եկեղեցւոյ զոնէն մինչեւ Առեան, ուր զգեստաւորեալ բազմած էր ձեռնադրի Ամեն. Պատրիարք Ս. Հայրը: Հրաժարելիք ետք հերձուածողներէ եւ ուժափելիք ետք աշակերտիլ Ս. Եկեղեցւոյ Հայուածաներուն, ամենք արտասանեցին Հայց. Եկեղեցւոյ ուղղափառ գաւառնութեան հաւատամքի բանձածերը:

Յաջորդ օր, Ս. Հոգևոյն առաքելոց վրայ իջման յիշատակին եւ խորհուրդին բնդմէջէն, բնայեաները բնդունեցին օծուամք Ս. Միւռոնին: Օրուան պատարագին էր Ամեն. Պատրիարք Ս. Հայրը, իսկ ձեռնադրութեան արարողութեան խարտակալար՝ ինչպէս երէկ, նոյնպէս եւ այսօր Հուսարարաստագետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպոս., իրեն առողջերակայ ունենալով Հոգէ. Տ. Տ. Կիրեկ եւ Ներսէկ Վարդապետները: «Այսօր աստվածութիւնն զուարանայաց չարտկանով բարկաւ առաջին մասը ձեռնադրութեան խորհուրդին: Քիչ ետք, Շնորհածային եւ երկուաւորհանորհ» չարկանիք գաշն եկեղեներուն բնդմէջէն, ընծայաները կը դառնային ժողովուրդին ձեռամբարձ, ինչո՞ն աշխարհէ Հրաժարաման, մինչ զպիրներ, ի գետաց ժողովուրդին, կը կրկնէին Ալքանի են: Կարճ ազօթք մը ետք կը լուղասուի ձեռնադրութեան խորհուրդը, կը կարդացին Գիրք եւ Աւետարան, կը կատարուի բնայից վերաբերումը եւ կը շարումակուի Ս.

Պատարագը միշեւ «Ողջոյն», երբ կը սկսի ձեռնադրութեան խորհուրդին ամենէն խորհրդաւոր մասը: Ընծայեաները, արւութեան ուրոյն ազօթքներով, ձեռնադրիչ Պատրիարք Միարազանին կը ստանան փիլոն, սաղմաւրտ, կակաս, գօսի եւ պատարագիչի դդիստաւորման այլ ժամերը, ու կ'անդրին Աւագ Խորմինին ետին: Խափիները Կ'երգեն Խորընձաներուն առաջին «Խորհուրդ խորինը եւ երբ վարագոյրը կը բացուի» երկուքն ալ կանգնած են սեղանին ձախակողմը՝ պատրաստ ընդունելու Ս. Օծումը քահանայութեան: Մեղան կը բերուի Ս. Միւռոնի աղամին: Պատրիարք Միարազանը Ալուաքելոյ աղանուց օրուան չարկանը երգելով կը հեզու Ս. Միւռոնը սկիայ բնդմարանի մը մէջ, որով կ'օծէ ճականն ու զոյք ափերը նորընծաներուն: Օծման ամենէն նուրբական ու հետաքրքրանեց այդ պահուն, ընդհանուր յուզման մէջ կը մուտին նոր անոնմերը Տ. Պարկան Արքայ, որով կոչուեցաւ Խաչիկ Սարկաւագ եւ Տ. Զարին Արքայ, որով կոչուեցաւ Յարութիւն Սարկաւագ: Ազա Պատրիարք Միարազանը կուտայ նորընծաներուն Ս. Ակիցը, իշխանութիւն՝ մասուցանելու սուրբ եւ անմահ պատարագ: Նորընծաները կուտայ ժողովուրդին իրենց անդրանիկ օրէնքնը: Սարկաւագը կը ճայնէ «Ողջոյն տուր միմնանց» եւ Պատրիարք Միարազոնը կը համրուրէ ճականները իր ձեռնածաներուն: Իրեն կը հետաւել ամրող Միարանութիւնը նոյնը կը նէտ ժողովուրդը Ս. Պատարագի աւարտին, երբ անոնք եկեղեցւոյ տաեանին մէջ լուկեան կը կերծանէին իրենց առջև բացաւծ Աւետարանները:

Նոյն օրը երեկոյեան ժամերգութենէն ետք, Ամեն. Պատրիարք Ս. Հայրը կատարեց վեղարի տուուչութեան կարգը նորընծաներուն: Երկար եւ հոգելից ազօթքներէ, պատշաճ բնթերցուածներէ եւ չարկաններէ ետք, Միարազան Հայրը հանեց սարկաւագական Ջրունը անոնց զլուխներէն եւ պահազարեց զանոնք կուռակրօնաթեան խորհրդանիշը եղող վեղարով:

արարության մը անցաւ կարծեն ներկաներու գողիներէն, երբ երկուքն ալ եկեղեցւոյ ընտէն կ'իշխէին վեղար ի գլուխ, սարության մը՝ որ բովէ մը ետք գոհունակութեան քաղցր ժպիտներ պիտի ծաղկեցնէր բոլորի դէմքին, մանաւանդ անոնց՝ որոնք կ'ըմբռնեն կիրոջ նորընծաներու զոհորութեան եւ դէրն ու կարիքը իրենց կոչումին դիտակից ու զարգացած կղերականներու, մանաւանդ արաերկրի մեր ժողովուրդին բաժինը եղող գողուարին մէջ:

գողուարին պայմաններուն մէջ:

Ներկոյեան, նորընծաները ուղղուեցան Ս. Յարութեան Տաճար, ուր պիտի անցընէին իրենց քառասունքի ապաշխարութեան շրջանու, ուսանելով Ս. Պատարագի կարգերը: Այս շրջանի իրենց վարժիչն ու ուսուցիչն է Ժառանգաւորաց Վարժարանի եւ Ընծայարանի Փոխ-Տեսուչ Հոգչ. Տ. Տաթե, Վրդ. Ղարիպեան:

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ ՆՈԹԵՐ

ՀՈԴԾ. Տ. ՊԱՐԷՀ ԱԲԵՂԱՅԻ ԵՐԿՅԵԱՆ — նեած է 1946-ին, Երևանուէմ. յաճախան է Ս. Թարգմանչաց Վարժարանը մինչեւ Հինգերորդ զանարան: 1959 Նոյեմբերի 8-ին բնակուուած է Ժառանգաւորաց Վարժարան, որուն քառամեայ շրջանը աւարտած է 1963-ին: Ապա անցած է Ընծայարանի բաժինը եւ 1966 Մայիս 25-ին յաջողութեամբ աւարտած զայն:

«Սի՛ն», յանութ Ալմեն. Պատրիարք Ս. Հօր, կը մազքէ որ նորընծան ները ըլլան «մշակ առանց ամօքոյ», ի փառ Հայց. Եկեղեցւոյ եւ յօգուտ Հայ ժողովուրդին:

ՀՈԴԾ. Տ. ՊԱՐԷՀ ԱԲԵՂԱՅԻ ԹՕՓԱԼ-ԵԱՆ — նեած է 1945-ին, Պէյրութ: Յաճախան է Պէյրութի էշրէֆի թաղի Ս. Յակոբ Վարժարանը: 1961 Օգոստոս 31-ին ընդունած է Ժառանգաւորաց Վարժարան եւ եղանակիրորդ զանարան: 1963-ին աւարտած է Ժառանգաւորաց Վարժարանը եւ անցած Ընծայարանի բաժին, որուն ընթացքը յաջողութեամբ աւարտած է 1966 Մայիս 25-ին:

ՍԱՐԿԱՆԱԳՐԱԿԱՆ ԶԵՐՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Ուր. 27 Մայիս, երեկոյեան ժամերգութեան ետք, Ամեն. Պատրիարք Ս. Հայրը, Ս. Յակոբեանց Մայր Տաճարին մէջ կատարեց սարկաւագական կոչման արարողութեանը ուրարտակիներ՝ Տրց. Եղիա Պահօղեանի, Տրց. Յարութիմ Միսիեանի, Տրց. Մանուէլ Մարֆաղէլեանի եւ Տրց. Յովհաննէս Ղարիպեանի: Կիսասարկաւագութեան աստիճանի առուցւթեան ետք, Պատրիարք Մրազանը կարմիր բազկուրարներ անցուց անոնց թեւերէն:

Յաջորդ օր, Եարաթ 28 Մայիս, Ս. Գևառդի ժամարան առջեւոք ի ժամ Ս. Պատ-

արարագի, չորսն ալ ձեռնադրուեցան Աւադ Սարկաւագ, ձեռամբ Ամեն. Պատրիարք Ս. Հօր, Աստաւալեակն էր Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքապիսկոպոս, առընւթերակիցներ ունենալով Հոգչ. Տ. Տ. Կիւրեղ եւ Ներսէն Վարդապետները: Ընծայեանին էշխանութիւն ստացան Ս. Աւետարանը ընթեռնելու եւ ըժայից վերաբերությ կատարելու: Յուզիչ էր պահը երբ չորսն ալ ժողովուրդին կը դառնային ձեռամբարձ, ի նշան աշխարհէ հրաժարման: Ընծայեանները սկսան անմէջապէս սպասարկել Ս. Խոր Հուրդին: